

De store virksomhedslandbrug i planlægningen

Store driftsbygninger skal lokaliseres via kommuneplanen på samme måde som andre erhverv og tekniske anlæg. Det giver god mening – for landbruget og for omgivelserne. Opgaven kræver planressourcer, og vejen til opmærksomhed er relationer og samarbejde.



Afdelingsleder Anders Mosbæk Nielsen
Faxe Kommune
anmn@faxekommune.dk



Kommuneplanen deler landet op i byzone og landzone. Byerne skal deles op i bolig- og erhvervsformål, og der skal planlægges for en lang række temaer i det åbne land; trafik, teknik, fritid, natur, kulturmiljø, landskab - og jordbrug. Kommunerne gør selvfølgelig alt dette, men på forskellig vis. Vi skal hele tiden prioritere ressourcerne og vælge de plantemaer vi bruger mest tid på.

I amternes tid delte regionplanen typisk landzonen op i områder til jordbrug, landskab og natur. Da landzonen er forbeholdt landbruget, og da driftsbyg-

ninger normalt ikke har krævet landzonetilladelse, har udpegnings og håndhævelse af jordbrugsområder ikke haft den store bevågenhed. Landskab og natur har spillet en langt større rolle, da plansager har handlet om alt andet end landbrug - nemlig boliger, erhverv, master, møller m.v.

Strukturudviklingen med større landbrug stiller nye krav til planlægningen, når de store bygninger skal placeres i det åbne land. Vi ser også en udvikling, hvor landmanden bliver både energileverandør, naturforvalter og fødevarerproducent. Alt dette betyder, at planopgaven bliver langt mere interessant og nødvendig.

Med de mange krav, der stilles til kommuneplanen, er det helt afgørende, at det enkelte plantema bliver konkret og vedkommende i den enkelte kommune. Det giver god mening at undgå konflikter mellem landbrug og naboer og med natur- og landskabsværdierne. Derfor er det et fint planinstrument, at vi nu kan opstille retningslinjer

for placering af de største driftsbygninger.

I Faxe Kommune er planlægningen placeret centralt tæt på borgmester og kommunaldirektør. Det betyder, at der er stor politisk fokus på opgaven, og vi er tidligt på banen i forhold til nye udviklingsinitiativer. I de kommuner, hvor planlægningen ligger i en teknik- og miljøforvaltning, er der stor sandsynlighed for, at fokus i højere grad er på miljøkrav, bygge lov m.v. Hos os er der en god sammenhæng mellem planlægning, erhvervsudvikling og kommunens øvrige udviklingsarbejde.

Faxe Kommune er beriget med mange godser, der sætter deres præg på landskabet. Vi er stolte over godsernes markante bygninger og deres historie. Det bruger vi i forhold til at definere kommunens image og i markedsføring i forhold til både bosætning, turisme og erhvervsudvikling. Via dette arbejde og gennem enkeltsager har vi hen ad vejen skabt gode relationer til godserne. Det bety-



Foto 1. Samling af Bregentveds produktion; husdyr, biogas og maskinpark.

der, at vi har en umiddelbar opmærksomhed overfor godserne, når de henvender sig med projekter eller ansøgninger. Vi kan have forskellige synspunkter på et drænprojekt, en støjvold eller en markvej, men det hindrer ikke, at vi samtidig kan samarbejde om andre projekter.

Gisselfeld Kloster er et godt eksempel på dette. Vi fortæller gerne om de mange aktiviteter på Gisselfeld, fordi det er en del af den samlede, gode fortælling om Faxe Kommune. Bregentved Gods er også aktiv indenfor oplevelser og turisme, men deres fokus er mere på jordbruget og på vedvarende energi. De har store visioner om at samle deres nuværende planteavl og en kommende husdyrproduktion med biogasanlæg centralt på deres ejendom.

Man kan spørge, om man skal være et stort gods eller speciel på andre måder for at få kommunens opmærksomhed. Ja - i første omgang! I en travl hverdag hænger vores interesse sammen med projekternes størrelse samt ansøgers seriøsitet og formåen. Det gælder i bolig- og erhvervsprojekter og for landbruget. Små byggesager og mindre landbrug klarer vi også - som enkelt-sager. Store projekter er komplekse, så de kræver inddragelse af flere fagligheder og mere koordinering.

Bregentveds projekt med biogasanlæg og husdyrproduktion går direkte ind gennem kommunens hoveddør, fordi interessen på forhånd er skabt gennem de nævnte relationer, og fordi det samlede projekt er interessant i forhold til erhvervsudvikling og energiproduktion. Hertil kommer, at en eventuel foræd-

ling af fødevarer med Bregentved varemærke vil øge godsets anvendelighed i kommunens generelle branding.

Vi skal selvfølgelig igennem en omfattende planproces og sagsbehandling i forhold til bl.a. miljø, natur, landskab og trafik, men vi bør kunne finde den rette placering et sted på Bregentveds jorder. Det er også en opgave, kommunen vil prioritere og afsætte ressourcer til. Selvom ansøger leverer meget materiale i disse sager, skal vi bruge en del tid på det faglige grundlag, på borgerdialog og på den politiske proces.

Alle landmænd kan bruge denne strategi - dog i mindre målestok. Mindre projekter som gårdbutikker, bondegårdsferie eller rekreative stier kan skabe de gode relationer til kommunen og til naboer. Relationer, der danner grundlag for en positiv dialog fra starten om de mere miljøtunge projekter.

Møn Is på Pollerup Hovgård er et godt eksempel på en mellemstor kvægfarm, hvor landbrug, erhverv og turisme går hånd i hånd. Da udvidelsen af kvægproduktionen blev VVM-screenet for ca. 10 år siden, var der fokus på lugt, ammoniak, vandmiljø og landskab. I dag er fokus på de isvaffer man kan købe fra gårdens mejeri og på de køer og kalve, man kan se og lugte lige ved siden af. Og turisterne strømmer til. Mon ikke Vordingborg Kommune har et mere nuanceret syn på denne virksomhed i dag end for 10 år siden?

På længere sigt banes vejen for at se landbruget som en naturlig og nødvendig del af erhvervspolitikken - og dermed kommuneplanen. Vores organi-

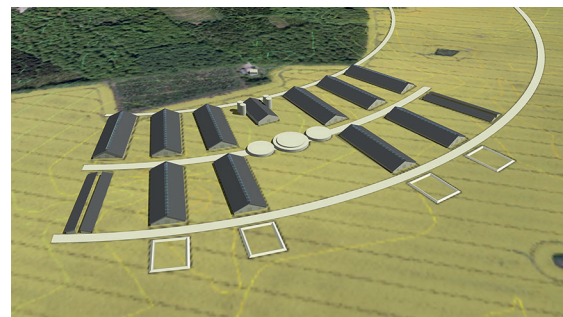


Foto 2. Planlægningens brikker; detaljer og helheder.

sering og erfaring med landbruget spiller fint sammen med de anbefalinger, der blev formuleret på en visionskonference om politisk fokus på landbruget og landskabet i kommuneplanen i september 2012. Der er tale om anbefalinger til, hvordan planlægningen kan understøtte udviklingen af fremtidens landbrugserhverv i samspil med hensyn til natur og landskab. En af anbefalingerne er netop, at ”planlægning for det nye emne styrkes over tid - at det er nyt for kommunerne at forholde sig til emnet, og at det kan justeres og styrkes i de fremtidige revisioner af kommuneplanerne”.

På andre områder har plan-samarbejde ført til nye løsninger på fælles problemstillinger. Det er der også al mulig grund til at forvente i landbruget og i det åbne land.

Litteratur

Anbefalinger fra visionskonference på Holckenhavn Slot den 24.09.2012, Naturstyrelsen.

Faxe Kommuneplan 2009.

Oversigt over statslige interesser i kommuneplanlægningen 2013, Naturstyrelsen 2011. ■